

คำแนะนำการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้รับเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ และมีจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดมูลฝอยติดเชื้อจำนวนมากจากกิจกรรมการรักษาพยาบาลและตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ในสถานพยาบาล ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย รวมถึงสถานพยาบาลชั่วคราวที่อาจมีการจัดตั้งขึ้น มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมถึงเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนมีความปลอดภัย จึงมีคำแนะนำในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับผู้รับเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

1. ผู้รับเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องควบคุมกำกับการให้บริการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อให้มูลฝอยติดเชื้อได้รับการเก็บ ขนไปกำจัดอย่างถูกต้อง โดยคำนึงถึงมาตรการป้องกันการแพร่ของเชื้อโรคและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการ

(1) ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 และปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานพยาบาลและห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย หรือผู้ว่าจ้างโดยเคร่งครัด

(2) วางแผนการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ เส้นทางรถเก็บขน กำหนดวันเวลา และผู้รับผิดชอบในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อที่ชัดเจน ควรหลีกเลี่ยงเส้นทางรถเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อที่ผ่านแหล่งชุมชนและในชั่วโมงเร่งด่วน

(3) จัดเตรียมกำลังคน ยานพาหนะ วัสดุ และอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการให้บริการ โดยจัดเตรียมยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบสภาพยานพาหนะให้พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

(4) จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 แยกเป็นการเฉพาะ หรือจัดพื้นที่ภายในยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อแยกมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ออกจากมูลฝอยติดเชื้อปกติ

(5) ควบคุมกำกับผู้ปฏิบัติงานให้ทำการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ทั้งนี้ ห้ามโยน ลาก หรือกระทำด้วยวิธีการใดที่อาจทำให้ภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ แตก รั่ว เสียหาย หรือตกหล่นระหว่างการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ และหากจำเป็นควรเลือกใช้อุปกรณ์เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถลดการสัมผัสกับภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง

(6) จัดให้มีสถานที่ทำความสะอาดร่างกาย ล้างมือ พร้อมสบู่ที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา และจัดให้มีจุดบริการเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือไว้ประจำยานพาหนะ หรือในบริเวณพื้นที่เสี่ยง หรือพื้นที่มีการใช้งานร่วมกัน

(7) จัดให้มีมาตรการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชืวยานพาหนะ ขนมูลฝอยติดเชื้อ และอุปกรณ์เก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อทุกวันหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด สารทำความสะอาด และสารฆ่าเชื้อ สำหรับทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาที่มีส่วนประกอบของคลอรีนหรือสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่ความเข้มข้น 1,000 และ 5,000 ppm หรือแอลกอฮอล์ 70% เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกความเข้มข้นของสารฆ่าเชื้อขึ้นอยู่กับการใช้งานและพื้นผิวของวัสดุอุปกรณ์ที่จะทำความสะอาด และต้องจัดสถานที่ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ โดยน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากการทำความสะอาดต้องเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

(8) การเตรียมการรองรับกรณีที่มีเหตุวิกฤตการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ของประเทศ กรมอนามัยขอความร่วมมือในการวางแผนสำรองและจัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร ยานพาหนะ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการให้บริการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้ออย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ขอให้ประสานและติดตามข้อมูลจากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โทรศัพท์ 02 590 4128 หรือ 081 626 4111 (นายประโชติ กราบกราน หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล)

1.2 ด้านการดูแลผู้ปฏิบัติงาน

(1) จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตอาการของผู้ปฏิบัติงาน หรือการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย รวมถึงเฝ้าระวังและติดตามอาการป่วยระหว่างปฏิบัติงาน หากพบผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานและพบแพทย์ทันที

(2) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หมวกคลุมผม (Hood) เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ (Gown) ผ้ายางกันเปื้อน (Apron) หน้ากาก (Surgical mask/N95) ถุงมือยางหนา (Heavy gloves) รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง (Boots) แว่นป้องกันตา (Goggles) หรือกระจังกันใบหน้า (Face shield) รวมทั้งต้องกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

(3) ควบคุมกำกับการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อให้ได้มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดและหลักความปลอดภัย ไม่จอดพักหรือทำกิจกรรมอื่นใดระหว่างการขนส่งโดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ ให้ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อไปยังสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อภายในระยะเวลา 48 ชั่วโมง และบันทึกข้อมูลในระบบกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อทุกครั้ง เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นว่ามูลฝอยติดเชื้อได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง

(4) จัดให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน วิธีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล สุขอนามัยส่วนบุคคลในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

2. คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค ดังนี้

2.1 ก่อนปฏิบัติงาน

(1) กรณีผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงาน โดยแจ้งหัวหน้างานและพบแพทย์ทันที

(2) ตรวจสอบยานพาหนะ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อให้พร้อมใช้งานทุกครั้ง ก่อนการออกให้บริการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ

(3) สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามประเภทที่กำหนดอย่างเหมาะสม ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามมาตรการและคำแนะนำของหัวหน้างานอย่างเคร่งครัด โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

- 1) ถอดเครื่องประดับทุกชนิดก่อนสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้ง
- 2) ล้างมือด้วยน้ำและสบู่
- 3) สวมเสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ ผ้ายางกันเปื้อน และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง แล้วล้างมือด้วยน้ำและสบู่
- 4) สวมหน้ากาก แว่นป้องกันตา กระจังกันใบหน้า และหมวกคลุมผม แล้วล้างมือด้วยน้ำและสบู่
- 5) สวมถุงมือยางหนา พร้อมทั้งตรวจสอบว่ามีรอยฉีกขาดหรือไม่ เมื่อพบว่าถุงมือฉีกขาด มีรูรั่ว ให้ถอดถุงมือคู่เดิมออก ล้างมือให้สะอาดแล้วสวมถุงมือคู่ใหม่

2.2 ขณะปฏิบัติงาน

(1) ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อโดยเคร่งครัด ด้วยความรอบคอบและระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ขอให้คำนึงถึงความปลอดภัยและการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเป็นสำคัญ

(2) ผู้ขับขี่ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อและผู้ปฏิบัติงานประจำยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ห้ามโยน ลาก หรือกระทำด้วยวิธีการใดที่อาจทำให้ ภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อแตก รั่ว เสียหาย หรือตกลงในระหว่างการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ ทั้งนี้ ควรเลือกใช้อุปกรณ์เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถลดการสัมผัสกับภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง

(3) หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยรั่ว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่ใหม่ทันที การถอดถุงมือ ควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่ใหม่

(4) ผู้ขับขี่ยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องขับขี่ด้วยความระมัดระวัง ไม่จอดพักหรือ ทำกิจกรรมอื่นใดระหว่างการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อโดยไม่จำเป็น

(5) ทำความสะอาดยานพาหนะที่ใช้ในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่ความเข้มข้น 5,000 ppm (0.5%) หรือฉีดพ่นด้วยแอลกอฮอล์ 70% ทั้งไว้นาน 30 นาที จากนั้นล้างทำความสะอาดด้วยสารทำความสะอาด แล้วผึ่งให้แห้ง

(6) ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งภายหลังปฏิบัติงานแต่ละรอบ หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก และไม่ควรพูดคุยกันระหว่างปฏิบัติงานหากไม่จำเป็น

2.3 หลังปฏิบัติงาน

(1) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลำดับ ดังนี้ ถุงมือยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ กระจังกันใบหน้า แว่นป้องกันตา

หมวกคลุมผม และหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้งที่ถอดอุปกรณ์ป้องกันร่างกายแต่ละชนิด
อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอยติดเชื้อ

(2) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แวนป้องกันตา
กระจังใบหน้า รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ผ้ายางกันเปื้อน ให้ทำความสะอาดโดยแช่ด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์
ที่มีความเข้มข้น 1,000 ppm นาน 30 นาที ล้างและตากแดดให้แห้ง แล้วเช็ดซ้ำด้วยแอลกอฮอล์ 70%

(3) ชำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

วันที่ 8 เมษายน 2563

เอกสารประกอบ
คำแนะนำการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้รับเก็บ ขนมูลฝอยติดเชื้อ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. คู่มือผู้ปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ

ลิงค์สำหรับดาวน์โหลด: http://env.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=542

2. วิดีทัศน์เรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ลิงค์สำหรับดาวน์โหลด: <https://www.youtube.com/watch?v=gKZT1RMGuDg&feature=youtu.be>